

EXAMENREGLEMENT

(tweede versie, geldig met ingang van 10-03-2023 n.a.v. gewijzigd absentiebeleid art. I.2)

bestemd voor de klassen

3/4mavo

4/5havo

4/5/6vwo

In het cursusjaar 2022-2023

Gezien de onzekere situatie rondom COVID-19, kan het Examenreglement gedurende het cursusjaar onderhevig zijn aan wijzigingen.

INHOUDSOPGAVE

A.	ALGEMENE BEPALINGEN	3
B.	HET SCHOOLEXAMEN (SE) EN PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING (PTA)	9
C.	DE HERKANSINGEN VAN HET SCHOOLEXAMEN.....	14
D.	HET SCHOOLEXAMEN REKENEN	16
E.	HET CENTRAAL EXAMEN (CE).....	17
F.	DE UITSLAG	20
G.	DE HERKANSING VAN HET CENTRAAL EXAMEN.....	23
H.	DIPLOMA EN CIJFERLIJST.....	24
I.	REGELS VOOR EEN GOEDE GANG VAN ZAKEN TIJDENS SE EN CE	25
J.	ONREGELMATIGHEDEN, ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN, FRAUDE EN BEDROG.....	27
K.	ZEER BIJZONDERE GEVALLEN	29
L.	SPREIDING VAN HET EXAMEN OVER TWEE CURSUSJAREN	30
M.	NIET-GESLAAGDE SCHOOLVERLATERS.....	31
N.	BEZWAAR EN BEROEP	32
O.	REGELS TEN BEHOEVE VAN EXAMENTIJDVERLENGING EN ANDERE NOODZAKELIJKE AANPASSINGEN.....	33
P.	DE KLEINE EXAMENCOMMISSIE EN EXAMENSECRETARIS	34
Q.	SLOTBEPALINGEN.....	35

A. ALGEMENE BEPALINGEN

A.1 Begrippen

- *Bevoegd gezag*; het bestuur van de Stichting voor Chr. Voortgezet Onderwijs in Baarn/Soest.
- *Bevordering*; toelating tot het onderwijs in een volgend leerjaar.
- *CE*; Centraal Examen.
- *CvTE*; het door Onze minister ingestelde College voor Toetsing en Examens.
- *CPE*; Centraal Praktisch Examen; zie artikel A.12 en 13.
- *Commissie van Beroep Examens*; een commissie die het beroep tegen beslissingen van de Kleine Examencommissie behandelt (samenstelling: zie hoofdstuk N).
- *Deeleindexamen*; een examen in één van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
- *Dossiertoetsen*; toetsen met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten en praktische opdrachten; dossiertoetsen worden beoordeeld met een cijfer.
- *Eindexamen*; een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken.
- *Eindexamenbesluit*; Eindexamenbesluit Voortgezet Onderwijs 2021.
- *Examensecretaris*; uit het personeel door de rector aangewezen functionaris belast met de coördinatie van toetsen en examens in de school.
- *Examencommissie*; een commissie die bestaat uit de voorzitter, de secretaris van het eindexamen, de teamleiders bovenbouw en de docenten die lesgeven in het betreffende leerjaar.
- *Examendossier*; het geheel van documentatie van de onderdelen van het schoolexamen zoals die door de kandidaat zijn gemaakt en in een door de rector vastgestelde vorm worden bewaard.
- *Examenstof*; de aan de kandidaat te stellen eisen.
- *Examinator*; degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak.
- *Herkansing CE*; het opnieuw dan wel alsnog deelnemen aan een toets van het CE
- *Inspectie*; de inspectie als bedoeld in de Wet op het Onderwijstoezicht.
- *Kandidaat*; ieder die door de rector tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten.
- *Kleine Examencommissie*; een commissie die bestaat uit de voorzitter en de secretaris van de Examencommissie en de teamleiders bovenbouw vwo, havo en mavo. Als adviseurs van de Kleine Examencommissie kunnen optreden de docent en de mentor die bij de aan de orde zijnde situatie betrokken zijn. Zie hoofdstuk P.
- *Onze minister*; de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
- *Profiel*; de combinatie van vakken als bedoeld in artikel 26 van het Inrichtingsbesluit WVO.
- *PTA*; Programma van Toetsing en Afsluiting. Het PTA is een onderdeel van de examenregelingen. Het PTA beschrijft de leerstof en de inhoud, de weging en de verdeling van de toetsen van het Schoolexamen.
- *Profielopdracht* op mavo/Profielwerkstuk op havo/vwo; werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in desbetreffend profiel.
- *Rector*; de rector van het Griffland College te Soest. Het bevoegd gezag heeft de verantwoordelijkheid van alle onderdelen van het examen aan de rector gemandateerd.
- *SE*; Schoolexamen: het geheel van door de vakdocenten beoordeelde proeven, toetsen en/of handelingen van in het programma van toetsing en afsluiting opgenomen en uit de studielast voortvloeiende verplichtingen voor de kandidaat.
- *Schooljaar*; het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar.
- *Toets*; een onderdeel van het PTA dat een cijfer levert voor het examendossier of het voortgangsdossier. Zie artikel B.5 voor de toetsen die onderdeel kunnen zijn van het schoolexamen.
- *Toetsperiode*; een tijdvak dat begint op de eerste schooldag of de eerste dag na afsluiting van een toetsweek en dat eindigt op de laatste dag van de daaropvolgende toetsweek.
- *Toetsweek*; Meerdere dagen waarin centrale toetsing plaatsvindt.
- *Zeer bijzonder geval*; een kandidaat die in aanmerking kan komen voor ontheffing van regels zoals vastgelegd in het examenreglement (zie hoofdstuk K).

- A.1.1 De examencommissie stelt een voorstel op voor het examenreglement. Het bevoegd gezag stelt het examenreglement vast en legt het ter instemming voor de MR. Het bevoegd gezag zendt het examenreglement voor 1 oktober toe aan de inspecteur en de examenkandidaten.
- A.1.2 Het examenreglement berust op het *Eindexamenbesluit VO 2021*.
- A.2 De rector neemt het eindexamen vwo, havo en mavo af, hierbij ondersteund door de examensecretaris.
- A.3 Eenieder die betrokken is bij de uitvoering van dit reglement en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of kan vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan.
- A.4 Een van de leden van de schoolleiding is altijd belast met het toezicht op het examen.
- A.5 De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen, voor zover de (combinatie van) deze vakken door de school (wordt) worden aangeboden en voor zover de keuze past binnen de wettelijk vastgestelde profielen.
- A.6 Vakken in profielen.
- A.6.1 Een door een mavo-kandidaat gekozen pakket van vakken omvat zeven vakken uit elk van de volgende drie delen:
- * Gemeenschappelijk deel
  - * Profieldeel: Techniek, Zorg en Welzijn, Economie, Landbouw
  - * Vrije deel
- A.6.1.1 Een mavo-kandidaat volgt de vakken uit de hieronder vermelde tabel.

Gemeenschappelijk deel mavo

Techniek	Zorg en Welzijn	Economie	Landbouw
Nederlands	Nederlands	Nederlands	Nederlands
Engels	Engels	Engels	Engels
maatschappijleer*	maatschappijleer*	maatschappijleer*	maatschappijleer*
lich. Opvoeding	lich. Opvoeding	lich. Opvoeding	lich. Opvoeding
CKV (KCKV)	CKV (KCKV)	CKV (KCKV)	CKV (KCKV)

Verplichte profielvakken mavo

Techniek	Zorg en Welzijn	Economie	Landbouw
wiskunde natuurkunde (nask I)	biologie	economie	wiskunde

Profielkeuzevak mavo

Techniek	Zorg en Welzijn	Economie	Landbouw
	1 uit onderstaande:	1 uit onderstaande:	1 uit onderstaande:
	wiskunde geschiedenis aardrijkskunde maatschappijkunde	wiskunde Frans Duits	biologie natuurkunde (nask I)

Vrij examenvak (geldt voor elk profiel)

Drie vakken met keuze uit:

Frans, Duits, geschiedenis, aardrijkskunde, wiskunde, natuurkunde (nask I), scheikunde (nask II), biologie, economie, maatschappijkunde, tekenen (bTe), handvaardigheid (bHv), informatie technologie & design (InFT).

- * Maatschappijleer wordt in 3mavo gegeven als onderdeel van het vak IM (identiteit en maatschappij). IM is een samenvoeging van de vakken godsdienst/levensbeschouwing en maatschappijleer. Maatschappijleer blijft een schoolexamenvak.

A.6.2 Een door een havo/vwo-kandidaat gekozen pakket van vakken omvat vakken uit elk van de volgende delen:

- * Gemeenschappelijk deel
- * Profieldeel:
  - Cultuur en maatschappij (C&M) of
  - Economie en maatschappij (E&M) óf
  - Natuur en gezondheid (N&G) óf
  - Natuur en techniek (N&T)
- * Profielkeuzevakken
- * Vrij Examenvak

A.6.2.1 Een havo-kandidaat volgt de vakken uit de hieronder vermelde tabel.

Gemeenschappelijk deel havo

NT	NG	EM	CM
Nederlands	Nederlands	Nederlands	Nederlands
Engels	Engels	Engels	Engels
maatschappijleer*	maatschappijleer*	maatschappijleer*	maatschappijleer*
lich. Opvoeding	lich. Opvoeding	lich. Opvoeding	lich. Opvoeding
CKV	CKV	CKV	CKV

Verplichte profielvakken havo

NT	NG	EM	CM
wiskunde B natuurkunde scheikunde	biologie scheikunde	economie geschiedenis	geschiedenis

Profielkeuzevak havo

NT	NG	EM	CM
1 uit onderstaande:	1 uit elk groepje:	1 uit elk groepje:	1 uit elk groepje
informatica biologie NL&T	wiskunde A wiskunde B	wiskunde A wiskunde B	Frans Duits
	aardrijkskunde natuurkunde NL&T	bedrijfseconomie aardrijkskunde Frans, Duits	tekenen muziek Frans Duits
			aardrijkskunde economie

Vrij examenvak (geldt voor elk havoprofiel)

Eén van bovengenoemde vakken dat nog niet gekozen is

- * Maatschappijleer wordt in 4havo gegeven als onderdeel van het vak IM (identiteit en maatschappij). IM is een samenvoeging van de vakken godsdienst/levensbeschouwing en maatschappijleer. Maatschappijleer blijft een schoolexamenvak, waarvan het cijfer, samen met de cijfers van CKV en het PWS verwerkt wordt in het combinatiecijfer.

A.6.2.2 Een vwo-kandidaat volgt de vakken uit de hieronder vermelde tabel.

Gemeenschappelijk deel vwo

NT	NG	EM	CM
Nederlands	Nederlands	Nederlands	Nederlands
Engels	Engels	Engels	Engels
Frans of Duits	Frans of Duits	Frans of Duits	Frans of Duits
maatschappijleer*	maatschappijleer*	maatschappijleer*	maatschappijleer*
lich. Opvoeding	lich. Opvoeding	lich. Opvoeding	lich. Opvoeding
CKV	CKV	CKV	CKV

Verplichte profielvakken vwo

NT	NG	EM	CM
wiskunde B natuurkunde scheikunde	wiskunde A (of B) biologie scheikunde	wiskunde A (of B) economie geschiedenis	wiskunde C (of A) geschiedenis

Profielkeuze vak vwo

NT	NG	EM	CM
1 uit onderstaande:	1 uit onderstaande:	1 uit onderstaande:	1 uit elke rij
informatica biologie NL&T	natuurkunde** NL&T aardrijkskunde	bedrijfseconomie aardrijkskunde Frans Duits	tekenen muziek Frans Duits Latijn
			aardrijkskunde economie

Vrij examenvak

Eén van bovengenoemde vakken dat nog niet gekozen is of wiskunde D ***

- * Maatschappijleer wordt in 4 en 5 vwo gegeven als onderdeel van het vak IM (identiteit en maatschappij). IM is een samenvoeging van de vakken godsdienst/levensbeschouwing en maatschappijleer. Maatschappijleer blijft een schoolexamenvak, waarvan het cijfer, samen met de cijfers van CKV en het PWS verwerkt wordt in het combinatiecijfer.
- ** Als natuurkunde gekozen wordt, is wiskunde B als profielvak verplicht.
- *** Wiskunde D mag als vrij examenvak uitsluitend worden gekozen in combinatie met wiskunde B.

A.6.2.3 De vwo- en havo-kandidaten dienen voor het examenpakket te voldoen aan een minimaal aantal studielasturen volgens onderstaande tabel.

	HAVO	VWO
TOTAAL	3200	4800

N.B.: het vereiste aantal studielasturen per vak is vermeld in de jaarlijks te verschijnen *Inleiding tot de Programma's van Toetsing en Afsluiting*.

A.7 De kandidaten kunnen in meer vakken examen doen dan in de vakken die tenminste samen een eindexamen vormen.

- A.8 Voor ieder vak – met uitzondering van de vakken vermeld onder A9 – bestaat het eindexamen uit twee gedeelten:
- het schoolexamen (SE)
  - het centraal examen (CE)
- In het vervolg zal worden gesproken over SE en CE.
- A.9 De volgende vakken kennen uitsluitend een SE:
- voor mavo: MA, LO, (KCKV), INFT
voor havo: MA, LO, IN, CKV, NLT
voor vwo: MA, LO, IN, CKV, NLT
N.B.: De vakken LBV en GD maken geen deel uit van het SE.
- A.10 Het SE bestaat uit het geheel van door de vakdocenten beoordeelde proeven en toetsen van de in het programma van toetsing en afsluiting opgenomen en uit de studielast voortvloeiende verplichtingen voor de kandidaat. Dit geheel, inclusief de behaalde cijfers en beoordelingen is het zogenaamde examendossier.
- A.11 Het SE strekt zich uit over meerdere jaren:
- voor mavo over de leerjaren 3 en 4,
  - voor havo over de leerjaren 4 en 5,
  - voor vwo over de leerjaren 4, 5 en 6.
- De regels voor bevordering van 3- naar 4mavo, van 4- naar 5vwo, van 5- naar 6vwo en van 4- naar 5havo worden in oktober bekendgemaakt.
- Als een kandidaat doubleert, vervallen zijn resultaten van het schooljaar waarop het doubleren betrekking heeft. Hierop kunnen door de teamleider uitzonderingen worden gemaakt:
- voor doubleurs uit 5havo en 6vwo. Zie hiervoor art. B.13.3,
  - voor doubleurs uit 4mavo. Zie hiervoor art. B.14.3,
  - voor doubleurs uit 4havo en 4- en 5vwo mits in het betrokken vak in dit voorlaatste leerjaar (vervroegd) eindexamen wordt afgelegd (zie hiervoor ook art. E.29).
  - voor doubleurs uit 4havo die gemiddeld een 7 hebben behaald voor de vakken CKV en IM en die hun profielwerkstuk in 4havo zullen afronden. Zij krijgen vrijstelling voor de vakken CKV en IM.
- A.12 Het CE voor het vak tekenen (mavo en vwo) en handvaardigheid (mavo) bestaat uit twee delen:
- het centraal praktisch examen (CPE)
  - het centraal theoretisch examen
- Het CPE gaat vooraf aan het centraal theoretisch examen. Beide onderdelen tellen voor 50% mee bij de berekening van het CE-cijfer. Er is een duidelijke relatie tussen beide onderdelen voor wat betreft het thema.
- Van het gemaakte werk wordt zowel het eindresultaat als het proces bij de beoordeling betrokken. Omdat het CPE een integraal onderdeel is van het centraal examen, is de aanwezigheid van alle kandidaten gedurende alle ingeroosterde lesuren verplicht.
- A.13 Centraal Praktisch Examen (CPE) mavo en vwo
- A.13.1 Het CPE voor mavo begint meestal in de maand maart, de precieze periode wordt door het CvTE vastgesteld.
- De tijdsduur van dit CPE bedraagt twaalf klokuren. Dit betekent dat de kandidaten gedurende in totaal twaalf lesuren van 60 minuten op school aan de opdracht(en) van het CPE werken. De twaalf lesuren worden verdeeld in blokken van een tot vier lesuren.
- A.13.2 Het CPE voor het vwo begint in de maand december of januari.
- Voor het vwo gelden 8 zittingen van 120 minuten (geïntegreerd in de lessen) en 440 minuten zelf in te vullen (hierbij kan gewerkt worden in studieruimte de Werkvloer).

A.14 Autorisatie (zie ook B.15.3 en 4)

De door de kandidaten behaalde cijfers/beoordelingen worden opgenomen in een door de school beheerd registratiesysteem.

- a. In oktober van het examenjaar krijgen de examenkandidaat en de ouders/verzorgers inzicht in de vastgestelde SE-cijfers behaald in het/de voorexamenj(a)ar(en) met het verzoek om deze te controleren en (indien gewenst) binnen een gestelde termijn bezwaar aan te tekenen. De SE-cijfers van de voorexamenj(a)ar(en) kunnen na deze datum niet meer worden gewijzigd.
- b. Kort voor de aanvang van het CE ontvangt de kandidaat een door de rector en examensecretaris ondertekend schriftelijk overzicht van de definitieve SE-cijfers en beoordelingen. De kandidaat tekent het overzicht voor ontvangst. Binnen een door de rector gestelde termijn kan de kandidaat bezwaar aantekenen tegen een cijfer/beoordeling. De definitieve SE-cijfers en beoordelingen kunnen na deze datum niet meer worden gewijzigd.

A.15 Bewaartermijnen

- A.15.1 Het werk van het CE wordt gedurende zes maanden na de vaststelling van de uitslag van het examen bewaard door de rector en ligt op school ter inzage voor de kandidaat en eventuele andere belanghebbenden. Het kan worden ingezien in aanwezigheid van de docent, teamleider en/of de examensecretaris. Het werk mag niet worden gekopieerd. Het Protocol Inzagerecht voorziet in de door school gehanteerde procedures en regels omtrent de inzage. Na zes maanden wordt het werk vernietigd.
- A.15.2 Het gemaakte SE-werk van het (de) voorexamenj(a)ar(en) wordt door de betrokken sectie bewaard tot en met de maand oktober van het schooljaar waarin het CE wordt afgelegd. In deze maand van dat jaar worden de SE-cijfers van het (de) voorgaande j(a)ar(en) door de kandidaat en ouders geautoriseerd, staan deze cijfers vast en wordt het SE-werk vernietigd.
- A.15.3 Het gemaakte SE-werk van het examenjaar wordt bewaard tot het einde van het schooljaar waarin de uitslag van het CE is vastgesteld. Het door de kandidaat in het examenjaar geproduceerd materiaal behorend bij handelingsdelen, werkstukken (bijvoorbeeld het werk van het CPE, profielwerkstuk en -opdracht) en praktische opdrachten kan door de kandidaat worden afgehaald ná aanvang van het CE en vóór het eind van het betreffende schooljaar als hij dit nodig heeft voor de toelating tot een vervolgopleiding.
- A.16 Kandidaten voor wie dyslexie of andere oorzaken bestaan waardoor het afleggen van het examen bemoeilijkt wordt, kunnen verlenging van de examentijd aanvragen (zie hiervoor hoofdstuk O).
- A.17 Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan de minister toestaan dat van het eindexamenbesluit wordt afgeweken.

B. HET SCHOOLEXAMEN (SE) EN PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING (PTA)

B.1 Algemeen

Het SE wordt ingesteld door de rector en de examinatoren.

Het SE strekt zich uit over alle vakken waarin een kandidaat eindexamen aflegt.

Het SE in een vak wordt afgenomen in de Tweede Fase van het havo of vwo of in het derde en vierde leerjaar van het mavo.

De SE-toetsen in een vak beslaan samen de stof, waarover het SE zich uitstrekt.

Deelname aan de geplande SE-toetsen is verplicht.

B.2 De rector is verantwoordelijk voor de afname en beoordeling van het SE, daarbij ondersteund door de examensecretaris. De rector bepaalt het tijdstip waarop het SE aanvangt.

B.3 Bij mondeling af te nemen toetsen kan behalve de examinerator een bijzitter aanwezig zijn of kan de toets met opname-apparatuur worden vastgelegd.

B.4 Voor elk vak is in het PTA ten minste vermeld welke stof een toets of ander onderdeel omvat, de wijze waarop wordt getoetst, het gewicht voor het SE en het tijdvak waarin de toets wordt afgenomen. Tevens is vermeld of een toets herkansbaar is. Het PTA wordt jaarlijks vastgesteld en voor 1 oktober aan de kandidaten toegezonden.

B.5 Toetsen die onderdeel (kunnen) zijn van het SE zijn:

- toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten: resp. S en M,
- feedbacktoets (F) schriftelijke toets die onderdeel is van een samengestelde toets en daarin een weging van 20% kent, mits het behaalde cijfer hoger is dan het andere deel van de samengestelde toets van 80% weging.
- praktische opdracht (PO, deze kan bestaan uit een aantal deel-PO's),
- handelingsdeel (HD) hiervoor moet een voldoende of een goed behaald worden om het diploma te behalen.
- profielwerkstuk (PWS, Tweede Fase)
- profielopdracht (POD, mavo).

B.6 Elk onderdeel van het PTA dat afgenomen wordt in een toetsweek, staat vermeld in een rooster dat minimaal vijf werkdagen van tevoren aan de kandidaten wordt verstrekt.

B.7 In het PTA staat per vak aangegeven wanneer bepaalde onderdelen dienen te zijn afgerond. Deze vermeldingen zijn imperatief. Het SE als geheel en de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, worden minstens tien werkdagen voor aanvang van het CE afgesloten.

B.8 Regels met betrekking tot te laat komen, verhindering/verzuim bij onderdelen uit het PTA, SE (en CE) staan vermeld in hoofdstuk I.

B.9 Beoordelingscriteria

De beoordelingscriteria voor een mondelinge toets, praktische opdracht, handelingsdeel en het profielwerkstuk of -opdracht worden (vooraf) aan de kandidaat bekend gemaakt.

B.10 Cijfers en beoordelingen

- B.10.1 Het eindcijfer voor het SE is het gewogen gemiddelde van de cijfers die de kandidaat behaald heeft voor de dossiertoetsen van het SE.
- B.10.2 De examinerator drukt zijn eendoordeel over kennis, inzicht en vaardigheden van een kandidaat in elk vak uit in een cijfer voor het SE of een onderdeel daarvan. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal.

In deze schaal van cijfers wordt aan de gehele cijfers van 1 t/m 10 de volgende betekenis toegekend:

1 = zeer slecht	6 = voldoende
2 = slecht	7 = ruim voldoende
3 = zeer onvoldoende	8 = goed
4 = onvoldoende	9 = zeer goed
5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend

B.10.3 Afronding van SE-cijfers

- B.10.3.1 Indien in een vak tevens CE wordt afgelegd, wordt het gewogen gemiddelde van het SE voor dat vak afgerond op één decimaal. Indien in een vak géén CE wordt afgelegd, wordt het eindcijfer SE voor dat vak afgerond op een geheel getal. Dit cijfer wordt als eindcijfer vermeld op de cijferlijst bij het diploma.
- B.10.3.2 Voor vakken waarin tevens een CE wordt afgenomen, geldt de volgende afrondingsregel: indien een gewogen gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal, met dien verstande dat deze decimaal met 1 verhoogd wordt, indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is. Voorbeeld: 6,45 wordt 6,5 en 6,44 wordt 6,4.
- B.10.3.3 Voor vakken waarin geen CE wordt afgenomen, geldt de volgende afrondingsregel: indien een gewogen gemiddelde niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer achter de komma een 5 of hoger is, naar boven afgerond. Voorbeeld: 6,4 wordt 6 en 6,5 wordt 7, ongeacht welke decimalen achter de eerste decimaal staan.

B.10.4 In afwijking van B.10.2 dienen

- voor mavo: het vak CKV en ander handelingsdelen
- en voor mavo, havo en vwo: het vak LO met de beoordeling 'voldoende' of 'goed' te worden afgerond.
- pass/failtoetsen van alle vakken met 'P' te worden afgerond. Indien een onderdeel met een 'F' wordt afgerond, kan dit gevolgen hebben voor de bevordering naar een volgend leerjaar en, in het uiterste geval, voor de toegang tot het CE van dat vak. Het onderdeel zal in dat geval, alsnog, vóór de aanlevering van de SE-cijfers aan DUO, met een 'P' moeten worden afgerond om deel te kunnen nemen aan het CE van dat vak.

Deze beoordelingen gaan uit van de mogelijkheden van de kandidaat en geschieden op grond van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.

- B.10.5 Indien een kandidaat in een vak door twee of meer leraren is geëxamineerd, bepalen deze leraren in onderling overleg het cijfer voor dit onderdeel. Komen zij niet tot overeenstemming, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de waarderingscijfers door ieder van hen toegekend.
- B.10.6 Van elke beoordeling, die voor het bepalen van het eindcijfer van een kandidaat meetelt, stelt de examinerator de kandidaat in kennis. Het schriftelijk werk wordt na correctie besproken of ter inzage gelegd. De examinerator licht de kandidaat desgewenst in over de totstandkoming van de cijfers. (Zie ook Protocol Inzagerecht SE).

- B.10.7 Wanneer bij het invoeren van een cijfer in het cijfersysteem of bij het nakijken van een toets een fout gemaakt wordt, dient deze zo spoedig mogelijk door de vakdocent hersteld te worden. Het geldende correctiemodel van de toets is te allen tijde leidend.
- B.11 Regeling Praktische Opdrachten
- B.11.1 De datum waarop een PO ingeleverd dient te zijn, wordt door de docent in de studieplanner en het PTA aangegeven. In de tweede fase geldt: bij elk PO dat wordt uitgedeeld wordt aangegeven wat de puntentoekenning is voor het inleveren binnen de gestelde tijd. Dat kan maximaal 2,5 punt zijn. Er is geen herkansing mogelijk en het herkansingsaldo wordt niet verlaagd bij te laat inleveren.
- B.11.2 Vwo- en havo-kandidaten die een (deel-)PO niet op de gestelde datum hebben ingeleverd, worden verplicht deze alsnog op een aangewezen moment binnen een gestelde tijd te maken en in te leveren. Wordt deze tweede deadline niet gehaald, dan geldt dat als een onregelmatigheid (hoofdstuk J) waarop artikel J.8 van toepassing is. De vakdocent doet melding bij de Kleine Examencommissie en er wordt een passende maatregel genomen.
- B.11.3 Indien een mavo-kandidaat een PO niet op tijd inlevert wordt de volgende procedure gehanteerd:
- Met de leerlingen wordt bij de start van de opdracht gecommuniceerd wat de deadline van inleveren is en wat de puntentoekenning is voor het inleveren binnen de gestelde tijd. Dat kan maximaal 1 punt zijn. De deadline staat ook vroegtijdig in SOM.
  - Als een leerling het werk bij het verstrijken van de deadline niet heeft ingeleverd, wordt er een mail gestuurd naar de leerling, zijn ouders en de mentor. Daarin wordt vermeld dat het punt voor het tijdig inleveren niet kan worden toegekend en wordt de tweede deadline genoemd.
  - Wordt de tweede deadline niet gehaald, dan geldt dit als een onregelmatigheid (hoofdstuk J) waarop artikel J.8 van toepassing is. De vakdocent doet melding bij de Kleine Examencommissie en er wordt een passende maatregel genomen.
- B.12 Regeling Handelingsdelen (HD) mavo
- B.12.1 De datum waarop het HD afgerond dient te zijn, is door de docent in de studieplanner aangegeven. Indien het uitvoeren van een HD is vertraagd of meer tijd vergt dan van tevoren is ingeschat (e.e.a. ter beoordeling van de docent en de teamleider), dan stelt de docent in overleg met de teamleider een nieuwe einddatum vast.
- B.12.2 Een kandidaat die niet op tijd een HD heeft ingeleverd, kan daarmee het recht op één herkansing verliezen.
- B.12.3 Handelingsdelen (HD) moeten, indien niet naar behoren uitgevoerd, opnieuw uitgevoerd worden tot het werk naar behoren is afgerond.
- B.13 Regeling Profielwerkstuk tweede fase
- B.13.1 Het samenstellen van een profielwerkstuk (PWS) verloopt in duidelijk omschreven en aan de kandidaat meegedeelde fasen. Er is dus sprake van een begeleide opdracht.
- B.13.2 Als alle fasen doorlopen zijn, bepaalt/bepalen de examinator(-en) het eindoordeel over het werkstuk. De kandidaten krijgen een cijfer volgens B.10.2, dat met een schriftelijke verantwoording door de begeleider wordt toegelicht. Verplichte onderdelen van het PWS zijn een onderzoek, een verslag en een presentatie van de resultaten van dat onderzoek. Het gewogen gemiddelde van deze onderdelen wordt afgerond tot een geheel cijfer voor het PWS volgens B.10.3.3. Het cijfer voor het PWS is onderdeel van het combinatiecijfer (zie art. F.10.4), maar moet op zichzelf hoger zijn dan een 3. Met een afgeronde 3 voor het PWS is de kandidaat gezakt.
- B.13.3 Een gezakte kandidaat kan in overleg met de teamleider vrijstelling krijgen voor de onderdelen die samen het combinatiecijfer vormen (mits het behaalde combinatiecijfer een 7 of hoger is) en vakken die uitsluitend een SE kennen. De vrijgekomen tijd moet gebruikt worden om aanwezige achterstanden in te halen, daarmee de slagingskans vergroterend. Vóór 1 oktober moeten de afspraken hieromtrent met de teamleider zijn vastgelegd.

- B.14 Regeling Profielopdracht mavo
- B.14.1 Het samenstellen van een profielopdracht (POD) verloopt in duidelijk omschreven en aan de kandidaat meegedeelde fasen. Er is dus sprake van een begeleide opdracht.
- B.14.2 Als alle fasen doorlopen zijn, bepaalt/bepalen de examinator(-en) het eindoordeel over het werkstuk. De profielopdracht wordt op drie punten beoordeeld met een O, V of G:
1. het Proces: de vaardigheid in samenwerken, plannen en onderzoeken
  2. het Product: de schriftelijke weergave van de uitkomsten het onderzoek
  3. de Presentatie: de mondelinge weergave van de uitkomsten van het onderzoek
- Op basis van de drie beoordelingen krijgt de kandidaat een eindbeoordeling, in de vorm van een letter. Als deze niet voldoende is, dient de opdracht te worden herkanst.
- B.14.3 Een gezakte leerling kan in overleg met de teamleiding een andere invulling geven aan de POD.
- B.15 (Eind-)resultaten SE
- B.15.1 De examinator voert de cijfers van centraal georganiseerde dossiertoetsen die in het kader van het SE worden afgenomen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op de volgens de jaarplanner aangegeven deadline in in het digitale cijfersysteem.
- B.15.2 Het schriftelijk werk en het bij een mondelinge toets gemaakte protocol worden zo zorgvuldig mogelijk door de betreffende sectie bewaard (Zie ook artikel A.15).
- B.15.3 De kandidaat ontvangt uiterlijk vijf schooldagen voor aanvang van het CE een door de rector en examensecretaris ondertekend schriftelijk overzicht van (voor zover van toepassing):
- a. de cijfers die hij heeft behaald voor het SE,
  - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld,
  - c. de beoordeling van het profielwerkstuk
- De kandidaat tekent het overzicht voor ontvangst.
In uitzonderlijke gevallen kan een cijfer/beoordeling nog tot de dag vóór aanvang van het Centraal Examen bekend worden gemaakt.
- B.15.4 Eventuele bezwaren tegen in B.15.3 genoemde gegevens dienen te worden ingediend vóór een door de rector vast te stellen datum. (zie ook art. A.14).
- B.16 Uitstel afronding schoolexamen.
- B.16.1 Om deel te kunnen nemen aan het CE moet het SE van alle vakken waarin tevens CE wordt afgelegd, zijn afgerond. De rector kan in afwijking hiervan een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het SE niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen, het SE in dat vak af te sluiten vóór het CE in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
- B.16.2 De rector kan een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in een vak waarvoor geen CE bestaat of het profielwerkstuk niet heeft kunnen afsluiten, in de gelegenheid stellen dat schoolexamen of het profielwerkstuk af te sluiten na de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen, doch uiterlijk een week voordat de uitslag wordt vastgesteld.

B.17 Een kandidaat heeft het SE afgerond indien:

B.17.1 voor havo en vwo:

- a. het profielwerkstuk is afgerond en het eindcijfer is bepaald; **én**
- b. het vak LO is beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'; **én**
- c. de praktische opdrachten en toetsen van de vakken als aangegeven in het Programma van Toetsing en Afsluiting zijn afgelegd en derhalve voor deze vakken een eindcijfer is verkregen; **én**
- d. aan de verplichtingen is voldaan zoals de school die heeft geformuleerd voor het schooleigen gedeelte van het Gemeenschappelijk Deel; **én**
- e. de Pass/failtoetsen van de door de kandidaat gevolgde vakken met een P zijn afgerond. Indien een onderdeel met een 'F' wordt afgerond, kan dit gevolgen hebben voor de toegang tot het CE van dat vak. Het onderdeel zal in dat geval, alsnog, vóór de aanlevering van de SE-cijfers aan DUO, met een 'P' moeten worden afgerond om deel te kunnen nemen aan het CE van dat vak.

B.17.1.1 In afwijking van artikel B.17.1. lid c heeft een vwo-kandidaat die in het bezit is van een havodiploma niet de verplichting aan het Programma van Toetsing en Afsluiting dat betrekking heeft op het 4^e leerjaar vwo te voldoen. De domeinen en eindtermen van dat leerjaar zijn met het behalen van het havodiploma volledig afgedekt. Het gewogen gemiddelde van het SE zal in dat geval uitsluitend gevormd worden door de resultaten behaald in het vijfde en zesde leerjaar van het vwo.

B.17.2 voor mavo:

- a. de profielopdracht is beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'; **én**
- b. de vakken CKV en LO zijn beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'; **én**
- c. de praktische opdrachten en toetsen van de vakken als aangegeven in het Programma van Toetsing en Afsluiting zijn afgelegd en derhalve voor deze vakken een eindcijfer is verkregen; **én**
- d. de handelingsdelen van de door de kandidaat gevolgde vakken naar behoren zijn afgerond.
- e. de Pass/failtoetsen van de door de kandidaat gevolgde vakken met een P zijn afgerond. Hierop zijn uitzonderingen mogelijk.

B.18 Voor het SE zijn bovendien van kracht de regels genoemd in de hoofdstukken I en J.

C. DE HERKANSINGEN VAN HET SCHOOLEXAMEN

C.1 Definities

- C.1.1 Herkansing: het opnieuw afleggen van één toets, die vermeld staat in het Programma van Toetsing en Afsluiting van het betreffende vak.
- C.2 De kandidaat heeft met inachtneming van de artikelen C.3 t/m C.11 het recht om opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan een toets van het SE die wordt beoordeeld met een cijfer. Er gelden deadlines voor aanmelding voor herkansingen, die bij aanvang van het cursusjaar bekend worden gemaakt. De aanmelding geschiedt door inschrijven in een digitaal formulier dat ruim voor de deadline per mail aan de betrokken kandidaten wordt toegezonden. Kandidaten die uitgesloten zijn van de mogelijkheid tot herkansing (zie art. C.7.2) ontvangen dit formulier niet.
- C.3 Voor herkansing komen alleen in aanmerking de mondelinge of schriftelijke toetsen, die in het PTA staan vermeld.
Voor herkansing kunnen toetsen of onderdelen van toetsen worden uitgesloten. Deze uitsluitingen zijn vermeld in het PTA.
- C.4 Handelingsdelen (HD) moeten, indien niet naar behoren uitgevoerd, opnieuw gedaan worden tot deze naar behoren gedaan zijn. Zie ook artikel B.5 en C.11.1.
- C.5 Het profielwerkstuk kan niet herkanst worden.
- C.6 Indien een examenkandidaat in het examenjaar tijdens de laatste herkansingsperiode/op de laatste herkansingsdag verhinderd is een herkansing af te leggen, worden de mogelijkheid tot en een eventueel later tijdstip van het afleggen van deze herkansing bepaald in overleg met de Kleine Examencommissie en eventueel de inspecteur.
- C.7 Herkansingsregeling voor de tweede fase.
Deze regeling geldt uitsluitend voor tweede-fase-toetsen die centraal worden afgenomen tijdens toetsweek 2 en 3 en de toetsen luistervaardigheid van de moderne vreemde talen die worden afgenomen in de examenklassen havo en vwo.
- C.7.1 Alle kandidaten van de tweede fase hebben recht op één herkansing. Bij een stempelsaldo van +30 op de aangewezen peildatum van periode 2 of 3 mag eenmalig, nadat de eerste herkansing is verbruikt, een extra toets uit de toetsweek van deze periode herkanst worden. De 30 extra stempels worden dan van het saldo afgetrokken.
- C.7.2 De herkansingen zijn vrij in te zetten, met dien verstande dat:
- per toetsperiode maximaal één herkansing kan worden afgelegd.
  - de toets als herkansbaar is aangemerkt in het PTA.
  - een herkansing altijd een toets betreft uit de meest recente toetsweek of van de meest recente luistervaardigheidstoets. Hierop kunnen door de teamleider uitzonderingen worden gemaakt.
  - de teamleider per toetsweek aangeeft wat het uiterste inlevermoment is voor het opgeven van deelname aan de herkansing.
  - de herkansing vóór het in C.7.2.d vermelde tijdstip is aangevraagd.
  - de kandidaat voldoet aan alle voorwaarden, gesteld in het jaarlijks te verschijnen Vademecum *Inleiding tot de Programma's van Toetsing en Afsluiting*.
- C.7.3 Herkansingen worden afgenomen op een middag na de toetsweek waarin de toets afgelegd werd dan wel afgelegd had moeten worden. Hierop kunnen voor kandidaten uit 5havo en 6vwo uitzonderingen worden gemaakt.

- C.7.4 Voor de herkansing met betrekking tot Praktische Opdrachten in het vwo en havo: zie art. B.11.
- C.8 Herkansingsregeling voor mavo.
Deze regeling geldt uitsluitend voor mavo-toetsen die op een centraal georganiseerd moment worden afgenomen.
- C.8.1 Alle kandidaten uit 4mavo hebben recht op drie herkansingen.
- C.8.2 De herkansingen zijn vrij in te zetten, met dien verstande dat:
- per toetsperiode maximaal één herkansing kan worden afgelegd.
  - de toets als herkansbaar is aangemerkt in het PTA.
  - een herkansing altijd de herkansing is van een toets uit de meest recente toetsperiode.
  - de teamleider per toetsweek aangeeft wat het uiterste inlevermoment is voor het opgeven van deelname aan de herkansing.
  - de herkansing vóór het in C.8.2.d vermelde tijdstip is aangevraagd.
- C.8.3 De herkansingen van 4mavo vinden plaats op een speciale herkansingsochtend, die gehouden wordt enkele weken na de toetsweek waarop de herkansing betrekking heeft.
- C.8.4 Naast de in artikel C.8.1 t/m C.8.3 genoemde herkansingen, hebben kandidaten uit 4mavo de mogelijkheid om een herexamen te doen in het vak maatschappijleer als zij aan het eind van 3mavo voor dit vak een gewogen gemiddelde van afgerond lager dan 6 hebben behaald. De inhoud van dit herexamen beslaat door het bevoegd gezag aangewezen onderdelen van het examenprogramma. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen en het gewogen gemiddelde van het eerder afgelegde schoolexamen geldt dan als het definitieve cijfer van het schoolexamen.
- C.9 In zeer bijzondere gevallen kan een commissie het aantal malen dat opnieuw dan wel alsnog aan één of meer toetsen van het SE mag worden deelgenomen, vaststellen op een hoger aantal dan volgens artikel C.7.1 en C.8.1. Zie voor nadere uitwerking de artikelen in hoofdstuk K.
- C.10 Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets geldt als definitief cijfer voor die toets.
- C.11 Verlies van herkansing
- C.11.1 Een kandidaat mavo die niet binnen de gestelde termijn een HD heeft ingeleverd, kan het recht op één herkansing verliezen.
- C.11.2 Een kandidaat mavo die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere omstandigheid niet heeft kunnen deelnemen aan een centraal georganiseerde toets die wordt beoordeeld met een cijfer, zal deze toets alsnog moeten maken en het recht op herkansing van deze toets verliezen.
- C.11.3 Een kandidaat mavo, havo of vwo die niet heeft deelgenomen aan een centraal georganiseerde herkansing verliest daarmee het recht op deze herkansing, met uitzondering van het bepaalde in art. C.6.

D. Het schoolexamen rekenen

- D.1.1 Voor kandidaten uit mavo en havo die geen examen afleggen in het vak wiskunde, is een wettelijk verplicht schoolexamen rekenen van toepassing. Voor dit SE geldt een PTA waarin de domeinen in 4mavo en 4havo worden getoetst. Voor mavo is het referentieniveau van dit schoolexamen 2F, voor havo 3F.
- D.2 Het eindcijfer van het SE rekenen bestaat uit het gewogen gemiddelde van de resultaten van de in het PTA opgenomen onderdelen.
- D.3 Het behaalde resultaat voor het schoolexamen rekenen telt niet mee bij de bepaling van de einduitslag van het examen. Het behaalde resultaat wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst die met het diploma wordt uitgereikt.
- D.4 Voor kandidaten die het eindexamen wiskunde afleggen, geldt geen apart schoolexamen voor rekenen.

E. HET CENTRAAL EXAMEN (CE)

- E.1 Het CE kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
- E.2 Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door de staatsexamencommissie.
- E.3 De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) wijst ten behoeve van het CE een of meer gecommiteerden aan. De aanwijzing geldt voor het eerste en tweede tijdvak.
- E.4 Het CE wordt afgenomen volgens het examenrooster dat aan het begin van elk schooljaar door het CvTE bekend wordt gemaakt.
- E.5 Aan een kandidaat die een of meer van de onderdelen genoemd in artikel B.17 niet heeft afgerond, kan geen diploma worden uitgereikt.
- E.6 Uiterlijk 30 september van het schooljaar waarin het SE wordt afgerond, staat vast in welke vakken de kandidaat maximaal CE wil doen en op welk niveau.
- E.7 De rector meldt de kandidaat aan voor het CE. Actie van de kandidaat is in dezen niet nodig.
- E.8 De op het voorblad van het pakket examenopgaven vermelde gegevens omtrent schooltype, vak, datum en tijdstip worden ter examenzitting door één van de toezichthouders - onder het toezicht van kandidaten - gecontroleerd voordat deze geopend wordt.
- E.9 Voorafgaand aan of tijdens een toets van het CE worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededeling van door de CvTE vastgestelde errata.
- E.10 De rector draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het CE wordt uitgeoefend (zie art. I.17).
- E.11 Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de rector of secretaris van het eindexamen samen met het gemaakte examenwerk.
- E.12 Kandidaten mogen zich gedurende de examenzitting niet van hun plaats begeven. Indien zij iets nodig hebben of van het toilet gebruik willen maken, dienen zij door handopsteken en zo min mogelijk storend de aandacht van een der surveillanten te trekken.
- E.13 Kandidaten mogen, na inlevering van het werk, de zaal verlaten vanaf een uur na de opening van de zitting tot een kwartier voor het einde van de zitting.
- E.14 De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een examen, en de door hen gemaakte aantekeningen blijven in het examenlokaal tot het einde van de zitting. Na afloop van de zitting kunnen deze (buiten het examenlokaal) worden opgehaald door de kandidaten.
- E.15 De rector doet het gemaakte werk van het CE met een exemplaar van de opgaven en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. Deze kijkt het werk zo spoedig mogelijk na en zendt het met zijn beoordeling aan de rector. De examinerator past om de totaalscore te bepalen de beoordelingsnorm toe die de CvTE heeft vastgesteld.

- E.16 De rector doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, onverwijld aan de betrokken gecommiteerde toekomen.
- E.17 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de hiervoor in lid E.15 en E.16 bedoelde beoordelingsnormen en regels voor het bepalen van de score toe.
- E.18 De Minister kan bepalen dat in verband met de aard van de opgaven, ter vermindering van overbelasting van de gecommiteerden dan wel ter versnelling van de examenprocedure wordt afgeweken van lid E.15, lid E.16 en/of lid E.17.
- E.19 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
- E.20 Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na aanvang van het examen tot het examenlokaal worden toegelaten. Hij levert het werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.
- E.21 Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding van een surveillant het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de rector of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
- Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de inspecteur de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald.
  - Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de rector, zo mogelijk mede op grond van een medische verklaring, aan de inspecteur verzoeken te beslissen dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de nieuwe zitting deelnemen.
- E.22 Indien een kandidaat om een geldige reden (zie hiervoor art. J.7), is verhinderd bij een of meer examens in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het CE te voltooien. Zie hoofdstuk I art. 2 en 3 voor afmelding.
- E.23 Indien een kandidaat in het tweede tijdvak ook verhinderd is, of wanneer hij het CE in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.
- E.24 Een kandidaat die voor deelname aan het derde tijdvak in aanmerking komt, meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de secretaris van het eindexamen aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie.
- E.25 Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mee aan de rector. Als de kandidaat is geslaagd, ontvangt hij/zij op de eigen school een diploma en cijferlijst.
- E.26 Indien een kandidaat zonder geldige reden (zie hiervoor art. J.7), afwezig is bij een toets van het CE, wordt hij verwezen naar het tweede tijdvak om zijn CE te voltooien. Hij heeft dan geen recht meer op een herexamen. Zie art. I.2 voor afmelding.

- E.27 Het CE Beeldend Tekenen voor mavo en vwo en het CE Beeldend Handvaardigheid voor mavo kennen, voorafgaand aan het eerste tijdvak, een Centraal Praktisch Examen. Zie ook art. A13.
- E.28 Voor het CE zijn van kracht de regels genoemd in de hoofdstukken I en J.
- E.29 De rector kan een kandidaat uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken (vervroegd examen), niet zijnde alle vakken van het eindexamen met dien verstande dat:
- het schoolexamen van dat vak of die vakken moet worden afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt;
  - indien deze kandidaat niet wordt bevorderd tot het volgende leerjaar, de resultaten van dit centraal examen of deze centrale examens en de voor het SE van dit vak/deze vakken behaalde resultaten vervallen;
  - indien van toepassing: het derde tijdvak wordt afgenomen aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar door het College voor toetsing en examens;
  - de kandidaat in totaal recht heeft op één herexamen voor het centraal examen;
  - als de kandidaat na het afronden van het centraal examen van dat vak of die vakken bevorderd wordt tot het volgende leerjaar, krijgt hij vrijstelling voor dit vak of deze vakken. Voor de invulling van de vrijgekomen onderwijstijd wordt in overleg met de teamleider een plan opgesteld.
  - de regels van hoofdstuk F van overeenkomstige toepassing zijn.
- E.30 Een kandidaat kan eindexamen afleggen in een of meerdere vakken op een hoger niveau dan de schoolsoort van inschrijving, niet zijnde alle vakken. De volgende bepalingen zijn van toepassing:
- de kandidaat legt het schoolexamen af volgens het PTA dat geldt voor het cohort van dit hogere niveau dat in datzelfde jaar eindexamen aflegt;
  - indien de kandidaat niet dezelfde planning volgt die in dit bestaande PTA op het hogere niveau wordt beschreven, krijgt hij een persoonlijk PTA waarin de weg naar het Centraal Examen wordt weergegeven;
  - indien het PTA van het hogere niveau niet het PTA van het oorspronkelijke niveau afdekt, worden (om de terugvaloptie te waarborgen, zie lid d.) de niet-afgedekte onderdelen van het oorspronkelijke niveau in het persoonlijke PTA opgenomen;
  - de kandidaat die in een vak in het eerste tijdvak eindexamen heeft afgelegd op een hoger niveau, kan in dat vak alsnog in het tweede tijdvak eindexamen afleggen op het niveau van de schoolsoort waarvoor de kandidaat is ingeschreven, ongeacht het behaalde resultaat. Deze mogelijkheid geldt niet als herkansing. Dit wordt de 'terugvaloptie' genoemd;
  - indien een kandidaat gebruik maakt van de terugvaloptie, blijven behaalde SE-resultaten van het (persoonlijk) PTA van het hogere niveau staan. De cijfers worden in geen geval omgerekend naar het oorspronkelijke niveau;
  - indien een kandidaat gebruik maakt van de terugvaloptie, worden ook de eventueel behaalde resultaten van de SE-onderdelen van het oorspronkelijke niveau meegewogen in het SE-cijfer;
  - indien een kandidaat gebruik maakt van de terugvaloptie, geldt het resultaat van het laatst gemaakte centraal examen, ook al is dat cijfer lager dan dat van het hogere niveau;
  - als de kandidaat na het afronden van het eindexamen doorstroomt naar het hogere niveau, krijgt hij vrijstelling voor de vakken die al op dat niveau met een centraal examen zijn afgerond. Voor de invulling van de vrijgekomen onderwijstijd wordt in overleg met de teamleider een plan opgesteld.

F. DE UITSLAG

- F.1 De rector en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel F.10.
- F.2 De uitslag luidt 'geslaagd voor het eindexamen' of 'afgewezen voor het eindexamen'.
- F.3 Zodra de uitslag is vastgesteld, wordt deze tezamen met de eindcijfers bekend gemaakt aan iedere kandidaat, onder vermelding van de herkansingsmogelijkheden.
- F.4 De rector en de secretaris vergewissen zich ervan dat het eindexamen de in artikel A.6 voorgeschreven vakken omvat.
- F.5 Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit de reeks 1 tot en met 10 afgerond op een geheel getal.
- F.6 De rector bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het SE en het cijfer voor het CE. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer achter de komma een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
- F.7 Indien in een vak alleen een SE is gehouden, is het cijfer voor het SE tevens het (op een geheel getal afgerond) eindcijfer. Zie artikel B.10.3.1 en B.10.3.3.
- F.8 De rector en de secretaris van het eindexamen stellen uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen.
- F.9 Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de rector en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van vakken niet bij de bepaling van de uitslag.
- F.10 Uitslag
- F.10.1 De kandidaat die eindexamen mavo heeft afgelegd, is geslaagd indien
- a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is en
  - b. voor het vak Nederlands het eindcijfer niet lager dan een vijf is vastgesteld en
  - c. hij tevens:
    - i) voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, of
    - ii) voor één van zijn vakken waarvoor het eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald, of
    - iii) voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
  - d. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel en in de theoretische leerweg voor de profielopdracht de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

- F.10.2 De kandidaat die eindexamen havo heeft afgelegd, is geslaagd indien
- a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is en
  - b. voor een van de vakken Nederlands, Engels en (indien opgenomen in het vakkenpakket) wiskunde (A of B) als eindcijfer 5 of meer is vastgesteld en voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als 6 of meer is vastgesteld en
  - c. hij tevens:
    - i) voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald of
    - ii) voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald of
    - iii) voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt, of
    - iv) voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt;
  - d. hij voor geen van de eindcijfers van onderdelen, genoemd in het artikel F.10.4 een eindcijfer lager dan 4 heeft behaald en voor lichamelijke opvoeding als onderdeel van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

- F.10.3 De kandidaat die eindexamen vwo heeft afgelegd, is geslaagd indien
- a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is en
  - b. voor een van de vakken Nederlands, Engels en wiskunde (A, B of C) als eindcijfer 5 of meer is vastgesteld en voor de overige van deze vakken als eindcijfer 6 of meer is vastgesteld en
  - c. hij tevens:
    - i) voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald of
    - ii) voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald of
    - iii) voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt of
    - iv) voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt;
  - d. hij voor geen van de eindcijfers van onderdelen, genoemd in het artikel F.10.4 een eindcijfer lager dan 4 heeft behaald en voor lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» is behaald.

F.10.4 Combinatiecijfer

- a. Bij de uitslagbepaling volgens F.10.2 en F.10.3 wordt voor havo en vwo het gemiddelde van de op gehele getallen afgeronde eindcijfers van de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak (combinatiecijfer), voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald:
  - maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk.
- b. De rector bepaalt het eindcijfer, bedoeld in F.10.4.a, als het rekenkundig gemiddelde van de op gehele getallen afgeronde eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer achter de komma een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

- F.10.5 Bijzonderheden bij het bepalen van de uitslag
- a. In afwijking van art. F.10.4.a: een vwo-kandidaat die in het bezit is van een havodiploma krijgt wettelijk vrijstelling voor de vakken maatschappijleer en CKV. Het combinatiecijfer zal dan uitsluitend worden gevormd door het cijfer voor het profielwerkstuk.
  - b. Het vak levensbeschouwelijke vorming, dat een onderdeel vormt van het vak Identiteit en Maatschappij, is geen onderdeel van het SE of CE maar een schooleigen onderdeel van het gemeenschappelijk deel.
  - c. Literatuur wordt niet apart becijferd, maar is onderdeel van het schoolexamen van het betreffende vak.
- F.10.6 Zodra de op grond van het eerste tot en met vijfde lid bepaalde uitslag is vastgesteld, maakt de rector deze tezamen met de eindcijfers in ieder geval mondeling aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van het in hoofdstuk G bepaalde. De kandidaat kan van de uitslag een schriftelijke bevestiging in ontvangst nemen op een door de rector te bepalen plaats en tijdstip. De uitslag is de definitieve uitslag indien de kandidaat geen gebruik maakt van de mogelijkheid tot herkansing (hoofdstuk G).
- F.11 De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in F.10, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in de artikelen genoemd in hoofdstuk G.

G. DE HERKANSING VAN HET CENTRAAL EXAMEN

- G.1 Iedere kandidaat heeft het recht op herkansing in één vak van het in het eerste tijdvak afgelegde CE; die herkansing wordt afgenomen in het tweede (of in uitzonderlijke gevallen derde) tijdvak.
- G.2 Door het aanvragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige uitslag.
- G.3 De kandidaat die een herkansing wil afleggen, dient hiertoe een verzoek in bij de rector. Dit verzoek dient schriftelijk te worden gedaan en te worden vermeld op de voorzijde van de (originele) uitgereikte voorlopige cijferlijst. De cijferlijst met daarop het verzoek tot herkansing dient uiterlijk ingeleverd te zijn op een door de rector te bepalen tijdstip.
- G.4 De cijfers en beoordelingen, behaald voor het SE, blijven in de periode van herkansingen onverkort gehandhaafd.
- G.5 Een herkansing van het CE geschiedt op dezelfde wijze als tijdens het CE in het eerste tijdvak.
- G.6 Het hoogste cijfer behaald bij herkansing en het eerder afgelegd CE geldt als definitief cijfer.
- G.7 Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld, met inachtneming van artikel G.6 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekend gemaakt.
- G.8 Het Centraal Praktisch Examen Beeldend Tekenend mavo en vwo en het Centraal Praktisch Examen Beeldend Handvaardigheid mavo (zie artikel E.27) zijn niet herkansbaar.

H. DIPLOMA EN CIJFERLIJST

- H.1 De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop het profiel of de profielen is/zijn vermeld die bij de uitslag is/zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
- H.2 De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
- a. de cijfers voor het SE en de cijfers voor het CE,
  - b. 1. voor vwo en havo: de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk,
2. voor mavo: de titel van de profielopdracht, alsmede de beoordeling van de profielopdracht,
  - c. voor havo en vwo: het combinatiecijfer en de beoordeling van de vakken die onderdeel uitmaken van dit cijfer
  - d. de beoordeling (O/V/G) van het vak LO
  - e. de eindcijfers voor de examenvakken,
  - f. de uitslag van het eindexamen.
- Duplicaten van cijferlijsten worden niet uitgereikt.
- H.2.1 Een bijlage bij de cijferlijst wordt verstrekt met het resultaat van het schoolexamen rekenen indien dit door de kandidaat is afgelegd (zie hoofdstuk D).
- H.3 Vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, worden niet op de cijferlijst vermeld.
- H.4 Indien in meer vakken examen is afgelegd dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
- H.5 De rector en de teamleider (in opdracht van de examensecretaris) tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

- I. REGELS VOOR EEN GOEDE GANG VAN ZAKEN TIJDENS SE EN CE
- I.1 Deelname aan een toets of examen(onderdeel) betekent, dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt (SE en CE) en kan achteraf niet meer door ziekte of andere persoonlijke omstandigheden ongeldig worden verklaard.
- I.2 Melden verzuim CE, SE en andere onderdelen van het PTA
- a. Uiterlijk een half uur voorafgaand aan de aanvang van een Centraal Examen dient de kandidaat (mits 18 jaar of ouder) of één van zijn ouders/voogden/verzorgers ziekte of andere bijzondere omstandigheden uitsluitend telefonisch te melden bij de rector/teamleider. Na overleg met de rector/teamleider bepaalt de kandidaat of hij in staat is om aan het onderdeel van het CE-deel te nemen. Dit geldt telkens opnieuw voor elk afzonderlijk af te leggen Centraal Examen.
- b. Uiterlijk een half uur voorafgaand aan de aanvang van een SE-toets of ander onderdeel van het PTA dient de kandidaat (mits 18 jaar of ouder) of één van zijn ouders/voogden/verzorgers ziekte of andere bijzondere omstandigheden uitsluitend telefonisch te melden bij de receptie onder de uitdrukkelijke mededeling welke toets/welk onderdeel gemist zal worden en de reden voor het verzuim. Dit geldt telkens opnieuw voor elk afzonderlijk af te leggen SE/onderdeel van het PTA.
- c. Indien de kandidaat of één van zijn ouders/voogden/verzorgers het verzuim zoals bedoeld in lid a of b niet volgens lid a of b heeft gemeld, kan het verzuim worden aangemerkt als ongeoorloofd (zie art. I.5).
- I.3 Zodra een kandidaat die een onderdeel van het CE, SE of ander onderdeel van het PTA heeft verzuimd, weer op school komt, levert hij een brief ondertekend door één van zijn ouders/voogden/verzorgers in bij de rector. In deze brief moet de reden van de afwezigheid vermeld staan.
- I.4 Een kandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet heeft kunnen deelnemen aan een centraal georganiseerde toets van het schoolexamen haalt deze in op een centraal georganiseerd moment voorafgaand aan de herkansing of op een ander moment, te bepalen in overleg met de teamleider. Het recht op herkansing voor deze toets vervalt hiermee.
- I.5 Ongeoorloofd verzuim
- a. Indien de kandidaat zonder geldige reden (zie hiervoor art. J.7) niet aan een SE-toets of ander onderdeel uit het PTA deelneemt, is artikel J.5 van toepassing en beslist de rector of en welke van de in artikel J.8 genoemde maatregel of maatregelen wordt of worden genomen.
- b. Voor ongeoorloofd verzuim en te laat komen bij het CE, zie resp. art. E.26 en E.20.
- I.6 Te laat komen (SE)
- I.6.1 Kandidaten die te laat komen bij een centraal georganiseerd onderdeel van het PTA krijgen geen compensatie in de vorm van tijdverlenging. Een kwartier na het begin van de toets wordt een kandidaat niet meer toegelaten. De toets zal op een door de rector te bepalen moment moeten worden ingehaald. Indien door de kandidaat geen geldige reden voor de verlate aankomst kan worden gegeven, zal deze worden beschouwd als een onregelmatigheid zoals vermeld in hoofdstuk J. Bij bepaalde toetsen/toetsonderdelen zijn bijzondere regels van kracht. De kandidaten worden van deze regels aan het begin van elk schooljaar, via het toetsreglement, op de hoogte gesteld.
- I.7 Tassen e.d. mogen tijdens het CE niet naar de examenzaal meegenomen worden. Voor regels m.b.t tassen bij toetsen uit het PTA, zie het jaarlijks te verschijnen Toetsreglement (SE en CE).
- I.8 a. Het werk mag niet met potlood gemaakt worden (uitgezonderd tekeningen en grafieken).
b. Het gebruik van een computer als schrijfgerei is alleen toegestaan voor leerlingen met een beperking (zie hiervoor hoofdstuk O.) (SE en CE).

- I.9 De kandidaat mag tijdens het CE uitsluitend gebruik maken van de door het CvTE toegestane hulpmiddelen. Deze worden aan het begin van elk schooljaar aan de kandidaat bekend gemaakt via www.examenblad.nl. Dit is de officiële website voor de examens in het voortgezet onderwijs.
- I.10 Sommige hulpmiddelen worden door de school verstrekt. Rekenmachines worden niet door de school verstrekt. Er mag alleen gebruik gemaakt worden van door het CvTE goedgekeurde elektronische rekenapparatuur (SE en CE).
- I.11 Het is de kandidaat niet geoorloofd zich zonder toestemming van degenen die toezicht houden, uit het examenlokaal te verwijderen (SE en CE).
- I.12 Aan het einde van de zitting blijft iedere kandidaat zitten, tot het werk van alle kandidaten door de dienstdoende surveillanten is opgehaald en gecontroleerd. De kandidaat dient er zelf op toe te zien dat zijn werk, inclusief de eventuele bijlagen door een der surveillanten is ingenomen (SE en CE).
- I.13
- a. De bijlagen waarop (een) antwoord(en) moet(en) worden ingevuld, dienen in het overige werk te worden ingesloten. Indien het gemaakte werk uit meer papieren bestaat, dienen deze in elkaar gestoken te worden ingeleverd (SE en CE).
  - b. Indien het werk op een computer is gemaakt, dient het werk geprint te worden door een administratief medewerker en voor akkoord getekend te worden door de kandidaat (CE).
  - c. Indien het werk op een computer is gemaakt, dient het werk op een USB-stick te worden opgeslagen, waarna het door een administratief medewerker wordt geprint. (SE)
- I.14 Gemaakt werk dat eenmaal het lokaal of de examenzaal heeft verlaten, mag niet meer worden ingeleverd en mag niet meer door de surveillerende docent(en) worden ingenomen. Een kandidaat, die het lokaal of de zaal verlaten heeft na inlevering van het gemaakte werk, mag niet meer worden toegelaten, ook niet wanneer hij/zij buiten het lokaal of de zaal constateert, dat hij/zij niet alle opgaven heeft gemaakt (SE en CE).
- I.15 De kandidaat blijft te allen tijde zelf verantwoordelijk voor het correct inleveren van het examenwerk (SE en CE).
- I.16 Digitale middelen zoals mobiele telefoons en horloges zijn in de examenruimte verboden (SE en CE).
- I.17 Bij het CE wordt door minimaal twee surveillanten per examenzaal toezicht gehouden. Bij het SE wordt één surveillant per examenzaal ingezet.

J. ONREGELMATIGHEDEN, ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN, FRAUDE EN BEDROG

- J.1 In alle gevallen van onregelmatigheden zoals fraude en/of bedrog tijdens het SE en CE stelt de rector de inspectie op de hoogte.
- J.2 In gevallen van relevante onvoorziene omstandigheden kan de rector de inspectie op de hoogte stellen.
- J.3 Indien een PTA-onderdeel naar het oordeel van de rector niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan hij besluiten - de Kleine Examencommissie gehoord hebbend - dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw zal worden afgenomen.
- J.4 In geval van (vermeende) onregelmatigheden van de zijde van de school tijdens het SE, dient een kandidaat die zich daardoor benadeeld voelt, zich binnen 48 uur tot de rector te wenden. Deze neemt, na de betrokkene(n) en eventueel de Kleine Examencommissie gehoord te hebben, een beslissing. Als de onregelmatigheden van de zijde van de school tijdens het CE plaatsvinden, zijn art. J.12 en J.13 van kracht.
- J.5 Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid, fraude of bedrog schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de rector maatregelen nemen (J.8).
- J.6 Voorbeelden van onregelmatigheden, fraude en bedrog zoals bedoeld in artikel J.5 kunnen zijn: spieken, plagiaat, in bezit hebben van een spiekbriefje, te laat komen zonder geldige reden (zie art. I.6), te laat inleveren van een PO, ongeoorloofd verzuim, aanwezigheid van mobiele telefoon of horloge in de toets- of examenzaal, via onrechtmatige weg voorkennis verkrijgen van toetsen of examens etc. Deze opsomming is niet limitatief.
- J.7 Of er sprake is van ongeoorloofd verzuim, zoals bedoeld in de artikelen J.6 en I.5, kan door de rector/teamleider vastgesteld worden na contact met de ouders/verzorgers. (zie ook de art. I.2 a t/m c en E.26)
- J.8 De maatregelen, bedoeld in artikel J.5, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
- het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
  - het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
  - het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
  - het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen.
- Indien het hernieuwd examen bedoeld in art. J.8.d. betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
- J.9 Alvorens een beslissing ingevolge de artikelen J.5 en J.6 wordt genomen, hoort de rector de kandidaat en de vakdocent en/of de surveillant. De kandidaat kan zich door een ouder of verzorger laten bijstaan. De rector deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling, in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt gewezen op de mogelijkheid van beroep.
- J.10 Het besluit waarbij een in art. J.5 bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.

- J.11 De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de rector geen deel uitmaken. Zie hoofdstuk N. voor de procedure.
- J.12 Indien het CE naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw zal worden afgenomen. De inspectie verzoekt de centrale examencommissie nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
- J.13 Indien door onvoorziene omstandigheden het CE in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist de minister hoe dan moet worden gehandeld.

K. ZEER BIJZONDERE GEVALLEN

- K.1 Onder een 'Zeer bijzonder geval' wordt verstaan een kandidaat die in aanmerking kan komen voor ontheffing van regels zoals vastgelegd in het examenreglement, een en ander ter beoordeling aan de Kleine Examencommissie.
- K.2 **Aanmelding:**
een kandidaat kan een met redenen omkleed verzoek richten aan de Kleine Examencommissie om in aanmerking te komen voor ontheffing van regels zoals vastgelegd in het examenreglement. Het verzoek dient schriftelijk te worden ingediend bij de voorzitter van de Commissie.
- K.3 **Ontvankelijkheid:**
Een verzoek kan alleen in behandeling worden genomen als aan de procedures zoals die vermeld staan in het examenreglement, is voldaan.
- K.4 **Het horen van betrokkenen:**
Alvorens een beslissing wordt genomen, wordt de kandidaat en de betrokken docent/examinator gehoord. De kandidaat kan zich door een ouder/verzorger laten bijstaan.
- K.5 **Beslissing:**
De rector/teamleider deelt de beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. De schriftelijke mededeling wordt tegelijk in afschrift toegezonden aan de ouders/verzorgers/voogd en aan de voorzitter en de secretaris van de Kleine Examencommissie.
- K.6 **Beroep:**
Een kandidaat kan tegen de beslissing in beroep gaan; zie hoofdstuk N. voor de procedure.

L. SPREIDING VAN HET EXAMEN OVER TWEE CURSUSJAREN

- L.1 De rector kan, nadat hij de inspectie hierover heeft gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het CE en in voorkomend geval het SE, een deel van de vakken in het ene schooljaar en het andere deel in het daarop volgende schooljaar worden afgelegd.
- L.2 De rector geeft toestemming voor de spreiding van het eindexamen uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het CE.

M. NIET-GESLAAGDE SCHOOLVERLATERS

- M.1 Kandidaten die zijn afgewezen, ontvangen een cijferlijst op grond waarvan ze bij een staatsexamen of bij vervolg van de schoolcarrière binnen de volwasseneneducatie vrijstelling voor de voldoende vakken krijgen.
- M.2 De staatsexamencommissie en de volwasseneneducatie geven soms voor voldoende afgesloten vakken (ongeacht of deze alleen een SE hebben of een SE én een CE) vrijstelling. Een school voor volwasseneneducatie kan ook delen van het SE overnemen als de eindcijfers onvoldoende zijn. Dit geldt ook voor de handelingsdelen. Ook het profielwerkstuk kan worden overgenomen. Hoe hiermee wordt omgegaan, is ter beoordeling van de ontvangende school.
- M.3 Kandidaten die na te zijn afgewezen hun opleiding voortzetten aan een (andere) VO-school hebben niet de mogelijkheid gebruik te maken van vrijstellingen zoals de volwasseneneducatie die biedt.

N. BEZWAAR EN BEROEP

- N.1 Een kandidaat kan schriftelijk in beroep gaan bij de Kleine Examencommissie tegen de gang van zaken tijdens het (school)examen en/of een opgelegde maatregel. Dit dient zo spoedig mogelijk, maar in elk geval binnen twee schooldagen na de (vermeende) foutieve gang van zaken bij het (school)examen of het bekend worden van de opgelegde maatregel te geschieden.
- N.2 Een kandidaat kan via de teamleider bij de Kleine Examencommissie schriftelijk in beroep gaan tegen een beoordeling van een toets van het SE. Dit dient zo spoedig mogelijk, maar in elk geval binnen twee schooldagen na bespreking of inzage van het desbetreffende onderdeel van het SE te geschieden.
- N.3 De Kleine Examencommissie neemt binnen vijf schooldagen na ontvangst van het bezwaar, zoals genoemd in N.1 en N.2, een beslissing na de kandidaat (en examiner en/of surveillant) gehoord te hebben. Een second opinion van een andere vakdocent kan ook worden gevraagd. De beslissing van de Kleine Examencommissie wordt schriftelijk aan de kandidaat meegedeeld.
- N.4 Een kandidaat kan binnen twee schooldagen tegen een beslissing van de Kleine Examencommissie in beroep gaan bij de rector. De rector neemt binnen vijf schooldagen een beslissing, na de examencommissie gehoord te hebben. De beslissing van de rector wordt schriftelijk aan de kandidaat meegedeeld.
- N.5 Een kandidaat kan binnen twee dagen tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de door het bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep Examens (zie artikel N.9).
- N.6 Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing van de rector aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in artikel J.8. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is en aan de rector en aan de inspectie.
- N.7 In het reglement van de Commissie van Beroep Examens zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de bevoegdheid van de Commissie, de samenstelling, wraking en verschoning van de leden, de zitting(en), het onderzoek, de besluitvorming en de uitspraak (zie N.6). Ten behoeve van betrokkenen ligt het reglement ter inzage bij de rector.
- N.8 De uitspraak van de Commissie van Beroep Examens is voor alle betrokkenen bindend.
- N.9 Samenstelling van de Commissie van Beroep Examens: de directeur van de Waldheim mavo, een docent van een examenvak dat niet bij de casus betrokken is en een onderbouwdocent. De rector mag geen deel uitmaken van de commissie van beroep.
Adres van Commissie van Beroep Examens:

Commissie van Beroep Examens
t.a.v. de voorzitter p/a Griffland College
Postbus 316
3760 AH SOEST

- O. REGELS TEN BEHOEVE VAN EXAMENTIJDVERLENGING EN ANDERE NOODZAKELIJKE AANPASSINGEN
- O.1 De rector kan toestaan dat een kandidaat met een beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
- O.2 Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke beperking, geldt voor de aangepaste wijze van examineren dat:
- a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog of neuroloog of psychiater is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het CE in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het CE met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan, dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen.
- O.3 Kandidaten komen voor examentijdverlenging (maximaal 30 minuten) en/of andere voorzieningen in aanmerking, wanneer
- a. zij door de school geregistreerd staan als dyslectisch op grond van
    - een officieel onderzoek naar dyslexie, verricht door een erkende orthopedagoog en
    - gevolgde remedial-teaching in de voorgaande jaren, al dan niet binnen de school.
  - b. voor hen de Nederlandse taal niet de moedertaal is en zij de Nederlandse taal onvoldoende beheersen als gevolg van het slechts volgen van ten hoogste zes jaren onderwijs (inclusief het examenjaar) aan een onderwijsinstelling in Nederland.
- O.4 De kandidaat en zijn ouders dienen bij de voorzitter van de Examencommissie een schriftelijk verzoek in om verlenging van de examentijd en/of het gebruik van andere extra voorzieningen voor één of meer vakken.
- O.5 Een verzoek om examentijdverlenging en/of het gebruik van andere bepaalde voorzieningen dient te zijn gedaan vóór 1 oktober van het schooljaar waarin het SE aanvangt, tenzij de noodzaak daartoe later is ontstaan. Indien een schriftelijk verzoek uiterlijk 10 werkdagen vóór een toetsweek is ingediend, kan het nog in dezelfde toetsweek worden geëffectueerd. Aanvragen die daarna worden ingediend, kunnen pas in de daaropvolgende toetsweek worden verwerkt.
Bij niet tijdige aanvraag in het eindexamenjaar zal de kandidaat geen gebruik kunnen maken van bepaalde voorzieningen bij het CE.
- O.6 De rector beslist over het verzoek om examentijdverlenging of andere noodzakelijke aanpassing nadat hij overleg gepleegd heeft met een docent remedial teaching (in gevallen van dyslexie) en/of de zorgcoördinator en met de mentor van de kandidaat.
- O.7 De rector deelt de beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat en zijn ouders/verzorgers/voogd en aan de examiner(en).
- O.8 Van elk verzoek om examentijdverlenging of andere noodzakelijke aanpassing wordt mededeling gedaan aan de inspecteur.

P. DE KLEINE EXAMENCOMMISSIE EN EXAMENSECRETARIS

P.1 De Kleine Examencommissie

P.1.1 Taken en bevoegdheden van de Kleine Examencommissie

De Kleine Examencommissie heeft de volgende taken en bevoegdheden:

- a. Het opstellen van een voorstel voor een examenreglement
- b. Het opstellen van een jaarlijks een voorstel voor het programma van toetsing en afsluiting
- c. Het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen),
- d. Het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen.

P.1.1.1 De Kleine Examencommissie stelt regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, zoals bedoeld in het eerste lid, en de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.

P.1.1.2 Indien een kandidaat bij de Kleine Examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een lid van de Kleine Examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.

P.1.1.3 De Kleine Examencommissie stelt jaarlijks een verslag op over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan het bevoegd gezag.

P.1.2 Benoeming en samenstelling van de Kleine Examencommissie

P.1.2.1 Het bevoegd gezag stelt een examencommissie in voor elke door de school verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten, genaamd de Kleine Examencommissie.

P.1.2.2 De Kleine Examencommissie bestaat uit een oneven aantal en ten minste drie leden

P.1.2.2 Het bevoegd gezag draagt er mede door de samenstelling van de Kleine Examencommissie zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de Kleine Examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.

P.1.2.3 Ten minste één lid van de Kleine Examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de Kleine Examencommissie is ingesteld.

P.1.2.4 Leden van het bevoegd gezag, de rector, leden van de MR, leerlingen en hun wettelijke vertegenwoordigers kunnen geen deel uitmaken van de examencommissie.

P.2 De examensecretaris

P.2.1 De rector wijst een of meer van de personeelsleden aan tot examensecretaris.

P.2.2 De taken van de examensecretaris:

- Het ondersteunen van de rector bij het organiseren en afnemen van het eindexamen;
- Het ondersteunen van de rector bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA;
- Het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten;
- Het (samen met de rector) tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen;
- Het (samen met de rector) vaststellen van de uitslag van het eindexamen;
- Het (samen met de rector) tekenen van de diploma's en cijferlijsten.

Q. SLOTBEPALINGEN

Q.1 Het toezicht op het afnemen van het examen is opgedragen aan de

Inspecteur Voortgezet Onderwijs
Tel. (088) 669 60 00
Postadres: Postbus 2730, 3500 GS Utrecht

Q.2 In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de rector.

Q.3 Na instemming van de MR is deze tweede versie van dit examenreglement voor de duur van dit cursusjaar door het Bevoegd Gezag vastgesteld op 9 maart 2023.